

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Lege pentru realizarea capabilității operaționale aeriene cuprinse în Faza 1 a Etapei de tranziție inițială a Concepției de realizare graduală a capabilității de apărare aeriană în cadrul programului „Avion multirol al Forțelor Aeriene”

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

1. Descrierea situației actuale

Forțele Aeriene Române operează avioane de luptă pentru apărarea spațiului aerian al României, precum și pentru îndeplinirea obligațiilor asumate față de NATO în domeniul Forțelor Aeriene.

În prezent Forțele Aeriene Române asigură executarea misiunilor la un nivel minimal, utilizând avioane MiG-21 LanceR, fiind necesară înlocuirea acestora cu avioane de luptă multirol, întrucât menținerea capabilității de apărare aeriană bazată pe avionul MiG-21 LanceR poate fi o soluție doar pe termen scurt, pe timp de pace, numai pentru Serviciul de Luptă – Poliție Aeriană, cu mari limitări operaționale și de sprijin și cu costuri din ce în ce mai mari.

Graficul ieșirii din serviciu al avioanelor MiG-21 LanceR și necesitatea asigurării continuității Serviciului de Luptă – Poliție Aeriană (SL-PA), pe măsura ieșirii din serviciu a avioanelor MiG-21 LanceR, astfel ca România să-și păstreze statutul de furnizor de stabilitate și securitate, a determinat identificarea unei soluții rapide, cu costuri cât mai reduse, suportabile în contextul bugetar actual, care să asigure maximum de interoperabilitate cu forțele Alianței.

În cadrul procesului de fundamentare a achiziției de avioane multirol, în perioada 2005-2012, pe baza răspunsurilor primite la cereri de informații, a fost analizată, prin studii de concept, pe baza unor metode unitare, oferta disponibilă pe piață:

- avioanele multirol noi disponibile: Rafale, F-18, Eurofighter, JAS-39 Gripen, F-16;
- avioane multirol disponibile din stocurile altor state: F-16 (SUA, Israel, Belgia-Olanda, Portugalia), Eurofighter (Italia);
- propunerile de leasing operațional primite: Eurofighter, JAS-39 Gripen.

În urma acestei analize a rezultat că soluția optimă o constituie achiziția unui avion monomotor, multirol, din stocurile altor state, având în vedere faptul că: avioanele bimotor, deși sunt performante, au costuri de achiziție, întreținere și operare mari; soluția realizării capabilității aeriene prin leasing operațional presupune costuri totale mari; costurile de achiziție și durata de livrare ale avioanelor noi sunt mai mari; starea tehnică a avioanelor aflate în stocurile altor state este

bună. Varianta care asigură realizarea capabilității operaționale aeriene în cel mai scurt timp și cu costuri minime o constituie achiziția de avioane F-16 A/B MLU M 5.2 din excedentul Republicii Portugheze, împreună cu serviciul de instruire a personalului navigant și tehnic în Portugalia și România, serviciul de asistență tehnică în România precum și cu elementele de suport logistic din excedent, asociată cu achiziția de la Guvernul Statelor Unite ale Americii, prin contracte de tip LOA, în cadrul mecanismului FMS, a armamentului și muniției necesare și completarea pachetului de suport logistic inițial și a serviciului de instruire.

Argumente care confirmă eficiența și suportabilitatea acestei soluții, în contextul bugetar actual, sunt:

- de natură economică (costuri de achiziție, de operaționalizare inițială și de mentenanță pe ciclul de viață reduse; achiziția se realizează prin contracte atribuite de un guvern altui guvern, care nu au în vedere realizarea de profit; avionul F-16 este utilizat de o lungă perioadă de timp, ceea ce conferă certitudinea predictibilității costurilor asociate operării și mentenanței, în contrast cu avioane recent dezvoltate unde există un risc crescut ca aceste costuri să devină incontrollabile; pe plan mondial există un mare număr de operatori economici care execută servicii de mentenanță pentru acest tip de avion, riscul practicării unei politici de monopol în domeniul serviciilor de mentenanță fiind extrem de scăzut, comparativ cu alte tipuri de avioane);

- de natură operațională (singura soluție care permite abordarea unitară a achiziției – avioane, armament, echipamente de comunicații, transmisii de date tactice, de criptare, instruire; permite instruirea personalului pe baza unor proceduri mature și a experienței de operare/utilizare în luptă acumulate de statele membre NATO care au în dotare acest avion; avioanele F-16 asigură cel mai înalt grad de interoperabilitate cu Forțele Aeriene ale statelor membre NATO; asigură realizarea Capabilității Operaționale Inițiale în 2017, conform necesității Forțelor Aeriene Române; flota de avioane F-16 este extinsă – peste 4500 exemplare livrate, aflându-se în dotarea a 25 de state, dintre care 10 sunt membre NATO, F-16 dovedindu-și eficiența și capacitatea de supraviețuire în numeroase conflicte);

- de natură politico-militară (se circumscrie Parteneriatului strategic dintre România și SUA și strategiei pe termen lung a Ministerului Apărării Naționale de înzestrare cu singurul avion multirol de generația a V-a disponibil pe piață, F-35 JSF Joint Strike Fighter. Opțiunea de a achiziționa avionul F-16 asigură minimizarea riscurilor și o tranziție eficientă către F-35 JSF, datorită numeroaselor elemente de comonalitate - avionică, armament, instruire personal).

- asigurarea integrării în parteneriate la nivel european și regional (pentru utilizatorii de F-16 funcționează parteneriate regionale care

permit eficientizarea costurilor de operare și mentenanță - Pooling and Sharing, schimbul de experiență și menținerea unei evoluții comune a configurației avioanelor și a conceptelor de utilizare, cum ar fi programul EPAF - European Participating Air Forces / MNFP - Multinational Fighter Program, din care fac parte SUA și statele din Europa care au în înzestrare avioane F-16 MLU - Belgia, Danemarca, Norvegia, Olanda, Portugalia).

Achiziția de avioane F-16 A/B MLU M 5.2 din stocurile existente ale Ministerului Apărării Naționale din Republica Portugheză, declarate excedentare conform precizărilor părții portugheze, se poate realiza doar prin contract guvern - guvern.

Achiziția de produse speciale (sisteme de comunicații și transmisii de date tactice, echipamente de criptare), precum și armamentul și muniția absolut necesare pentru realizarea capabilității operaționale aeriene se poate efectua doar cu aprobarea autorităților SUA, prin contracte guvern - guvern de tip Scrisoare de Ofertă și Acceptanță (Letter of Offer and Acceptance), în cadrul Programului Foreign Military Sales - FMS. Pentru acest tip de produse, Programul FMS este singura modalitate de achiziție, aplicată de către toate statele.

Ministerul Apărării Naționale beneficiază, în prezent, de asistență militară de securitate acordată de Guvernul SUA, prin Programul FMS, în baza Acordului dintre Guvernul României și Guvernul SUA referitor la programele de asistență economică, tehnică și în domenii conexe, ratificat prin Ordonanța Guvernului nr. 25/1996, aprobată prin Legea nr. 30/1997. Programul FMS este reglementat prin *the Foreign Assistance Act [PL 87-195]*, cu completările și modificările ulterioare, și *the Arms Export Control Act [PL 90-629]*, cu completările și modificările ulterioare, și directivele Departamentului Apărării al Statelor Unite ale Americii pentru administrarea și implementarea asistenței militare de securitate. Programul FMS se derulează pe baza contractelor tip Letter of Offer and Acceptance - LOA, încheiate între Guvernul SUA și Guvernul României. Structura abilitată să semneze aceste acorduri, în numele Guvernului SUA, este Defense Security Cooperation Agency - DSCA, subordonată Departamentului de Stat și Departamentului Apărării al SUA.

Concepția referitoare la programul „Avion multirol al Forțelor Aeriene” a fost aprobată de Consiliul Suprem de Apărare a Țării prin Hotărârea S-70 din 27.09.2012. Concepția prevede realizarea graduală a capabilității operaționale aeriene finale, reprezentată de 3 escadrile de luptă dotate cu avioane multirol, de preferat de generația a V-a, F-35 JSF, cu o perioadă de tranziție asigurată cu avioane F-16 în serviciu, transferate din excedentul altor state. În acest sens, Faza I a Etapei de tranziție inițială prevede achiziția, începând cu anul 2013, și operaționalizarea în anul 2017, a primei escadrile dotată cu minim 12 avioane F-16 din existentul Forțelor Aeriene din Republica

Portugheză.

Soluția achiziției de avioane F-16 A/B MLU M 5.2 din excedentul Republicii Portugheze, împreună cu serviciul de instruire a personalului navigant și tehnic în Portugalia și România, serviciul de asistență tehnică în România precum și cu elementele de suport logistic din excedent, asociată cu achiziția de la Guvernul SUA, prin contracte de tip LOA, în cadrul mecanismului FMS, a armamentului și muniției necesare și completarea pachetului de suport logistic inițial și a serviciului de instruire, a fost validată de organisme de decizie colectivă ale Ministerului Apărării Naționale.

Prin Memorandumul nr. SG/S din 31.05.2013 a fost promovată spre aprobare procedura specifică pentru achiziția produselor și serviciilor de la Guvernul Republicii Portugheze și Guvernul SUA, destinate realizării capabilității operaționale aeriene cuprinse în Faza 1 a Etapei de tranziție inițială a Concepției de realizare graduală a capabilității de apărare aeriană în cadrul programului „Avion multirol al Forțelor Aeriene. Se va solicita aprobarea prealabilă a Parlamentului prin comisiile reunite de apărare, ordine publică și siguranță națională pentru inițierea procedurii specifice.

Ministerul Apărării Naționale prin C.N. Romtehnica S.A. va iniția și derula, în numele Guvernului României, procedura specifică pentru achiziționarea pachetelor de produse și servicii de la Guvernul Republicii Portugheze și Guvernul SUA.

În cadrul procedurii se va transmite cererea de ofertă (Request for proposal) Ministerului Apărării Naționale din Republica Portugheză în vederea analizării și evaluării ofertei de la partea portugheză de către comisia de evaluare, precum și a convenirii termenilor și condițiilor contractului de achiziție.

Totodată, se va transmite scrisoarea de tip Letter of Request (LOR), prezentată anexat, către Guvernul SUA, potrivit Programului FMS. Semnarea contractelor de tip Letter of Offer and Acceptance (LOA) se va efectua în numele Guvernului României de către Ministerul Apărării Naționale prin C.N. Romtehnica S.A.

Aprobarea achiziției de la Guvernul Republicii Portugheze și Guvernul SUA se va realiza în condițiile prevăzute de prezenta lege, cu respectarea prevederilor art. 22 lit. f) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 114/2011 privind atribuirea anumitor contracte de achiziții publice în domeniul apărării și securității*, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 195/2012.

Semnarea și derularea contractului cu Guvernul Republicii Portugheze și a contractelor de tip Letter of Offer and Acceptance cu Guvernul SUA presupun ca execuția bugetară să se efectueze prin excepție de la prevederile Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, din următoarele considerente:

	- contractul de achiziție ce se va semna cu Guvernul Republicii Portugheze presupune plata în avans; - contractele de tip Letter of Offer and Acceptance presupun ca fazele execuției bugetare - lichidarea, ordonanțarea și plata - să se parcurgă anterior livrării bunurilor și prestării serviciilor și fără verificarea documentelor justificative care să ateste această livrare/prestare, certificarea urmând să se realizeze până la termenul final stabilit în LOA sau amendamentele anuale la LOA. Astfel, Ministerul Apărării Naționale va efectua pentru începerea derulării LOA plăți în avans, în termen de maxim 30 zile de la semnarea LOA și amendamentelor la acestea, potrivit procedurilor FMS, iar aceste plăți vor putea fi justificate prin bunuri livrate și servicii prestate numai la termenul final stabilit prin LOA, care poate depăși un an bugetar.
1 ¹ prezentul act normativ nu transpune legislație comunitară și nu creează cadrul pentru aplicarea directă a acesteia.	
2. Schimbări preconizate	Prin adoptarea legii se aprobă realizarea capabilității operaționale aeriene cuprinsă în Faza 1 a Etapei de tranziție inițială a Concepției de realizare graduală a capabilității de apărare aeriană în cadrul programului „Avion multirol al Forțelor Aeriene” prin: - atribuirea de către Guvernul României Guvernului Republicii Portugheze a contractului de achiziție a 12 avioane F-16 A/B MLU M 5.2 din excedent, a serviciului de instruire a personalului navigant și tehnic în Portugalia și România, a serviciului de asistență tehnică în România precum și a elementelor de suport logistic; - atribuirea de către Guvernul României Guvernului Statelor Unite ale Americii de contracte succesive de tip Letter of Offer and Acceptance - LOA specifice Programului Foreign Military Sales – FMS, pentru achiziționarea armamentului și muniției necesare, completarea pachetului de suport logistic inițial și a serviciului de instruire; - asigurarea fondurilor pentru implementarea în totalitate a obiectivelor aflate în responsabilitate națională, inclusiv a proiectelor aferente infrastructurii necesare operării avioanelor. Ministerul Apărării Naționale prin Compania Națională Romtehnica S.A. va fi mandatat să semneze, în numele Guvernului României, contractele cu Guvernul Republicii Portugheze și Guvernul Statelor Unite ale Americii. Derularea contractelor de tip LOA prin Programul FMS se va realiza cu respectarea cerințelor legislației Statelor Unite ale Americii și a directivelor Departamentului Apărării al Statelor Unite ale Americii care reglementează administrarea și implementarea asistenței militare de securitate. Plata în avans precum și celelalte etape ale execuției bugetare, aferente achizițiilor ce fac obiectul legii se vor realiza prin derogare

	de la prevederile Legii nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare. Sumele necesare realizării capabilității operaționale aeriană cuprinsă în Faza 1 a Etapei de tranziție inițială se vor asigura prin bugetul Ministerului Apărării Naționale. Prin adoptarea actului normativ se creează cadrul legal necesar pentru exceptarea achizițiilor ce fac obiectul acestuia de la prevederile care reglementează plata în avans, precum și celelalte faze ale execuției bugetare, din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice.
3. Alte informații	Încheierea și derularea acestor contracte se desfășoară în spiritul unei bune colaborări dintre Guverne, cu perspective în dezvoltarea economică și militară. În urma discuțiilor preliminare purtate cu reprezentanții Ministerului Apărării Naționale al Republicii Portugheze a rezultat că pentru derularea contractului este necesar ca Partea Română să accepte următoarele cerințe: - transferul proprietății bunurilor ce fac obiectul contractului să aibă loc la livrarea acestora, din considerente legislative interne. În cazul distrugerii sau deteriorării avioanelor pe parcursul derulării contractului, cantitățile de livrat vor fi reduse corespunzător, partea română neavând dreptul la compensarea valorii plătite pentru bunurile care au pierit; - derularea unui grafic de plăți în avans, independent de graficul de livrări asociat contractului; - neperceperea de penalități pentru întârzieri în îndeplinirea obligațiilor contractuale, precum și neconstituirea unei garanții financiare; - interpretarea prevederilor contractului se realizează potrivit dispozițiilor legii portugheze, iar în situația în care vor apare dispute pe parcursul derulării contractului, acestea vor fi soluționate prin negocieri între părți, inclusiv la nivelul miniștrilor apărării naționale din cele două state. Derularea contractelor cu Guvernul Republicii Portugheze și cu Guvernul SUA nu va genera obligații contractuale ale părților privind implicarea industriei românești de profil, dar părțile și-au exprimat intenția de a încuraja industriile proprii în viitoare colaborări. Pentru implicarea operatorilor economici din industria autohtonă de profil, este necesar ca Guvernul României, să încurajeze și să faciliteze demersurile acestora pentru dezvoltare și colaborare, în relația cu furnizorii externi consacrați în domeniu, prin transfer tehnologic necesar constituirii unui centru național de mentenanță pentru întreg ciclul de viață al avioanelor.

Secțiunea a 3-a						
Impactul socioeconomic al proiectului de act normativ						
1. Impactul macroeconomic				Nu este cazul.		
1 ¹ . Impactul asupra mediului concurențial și domeniului ajutoarelor de stat				Nu este cazul.		
2. Impactul asupra mediului de afaceri				Nu este cazul.		
3. Impactul social				Nu este cazul.		
4. Impactul asupra mediului				Nu este cazul.		
5. Alte informații						
Secțiunea a 4-a						
Impactul financiar asupra bugetului general consolidat, atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani)						
- mii lei -						
Indicatori	Anul curent	Următorii 4 ani				Media pe 5 ani
1	2	3	4	5	6	7
1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:						
a) buget de stat:						
b) bugete locale:						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
2. Modificări ale cheltuielilor bugetare plus/minus, din care:						
a) buget de stat, din acesta :	436.500	882.000	769.500	742.500	283.500	622.800
(iii) cheltuieli de capital	436.500	882.000	769.500	742.500	283.500	622.800
b) bugete locale :						
(i) cheltuieli de personal						
(iii) bunuri și servicii						
c) bugetul asigurărilor sociale de stat:						
(i) cheltuieli de personal						
(iii) bunuri și servicii						
3. Impact financiar, plus/minus:						
4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare						
5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare						

6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și / sau cheltuielilor bugetare	
7. Alte informații	Pentru anul curent cheltuielile suplimentare vor fi acoperite din sumele încasate din vânzarea benzilor de frecvență eliberate de Ministerul Apărării Naționale potrivit Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 11/2012, cu modificările și completările ulterioare, iar pentru anii următori din veniturile proprii încasate de acest minister și de la bugetul de stat.

Secțiunea a 5-a
Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

1. Măsuri normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ: a) acte normative în vigoare ce vor fi modificate sau abrogate, ca urmare a intrării în vigoare a proiectului de act normativ; b) acte normative ce urmează a fi elaborate în vederea implementării noilor dispoziții.	
2. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația comunitară în cazul proiectelor ce transpun prevederi comunitare	Proiectul de lege este conform cu prevederile legislației comunitare în domeniu – art. 13 lit. (f) din Directiva 2009/81/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind coordonarea procedurilor privind atribuirea anumitor contracte de lucrări, de furnizare de bunuri și de prestare de servicii de către autoritățile sau entitățile contractante în domeniile apărării și securității și de modificare a Directivelor 2004/17/CE și 2004/18/CE.
3. Măsuri normative necesare aplicării directe a actelor normative comunitare	Nu este cazul.
4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene	Nu este cazul.
5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente	Nu este cazul.
6. Alte informații	Nu este cazul.

Secțiunea a 6-a Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ	
1. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate.	Nu este cazul.
2. Fundamentarea alegerii organizațiilor cu care a avut loc consultarea, precum și a modului în care activitatea acestor organizații este legată de obiectul proiectului de act normativ.	Nu este cazul.
3. Consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale, în situația în care proiectul de act normativ are ca obiect activități ale acestor autorități, în condițiile Hotărârii Guvernului nr. 521/2005 privind procedura de consultare a structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale la elaborarea proiectelor de acte normative.	Nu este cazul.
4. Consultările desfășurate în cadrul consiliilor interministeriale, în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr. 750/2005 privind constituirea consiliilor interministeriale permanente.	Nu este cazul.
5. Informații privind avizarea de către: a) Consiliul Legislativ b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării c) Consiliul Economic și Social d) Consiliul Concurenței e) Curtea de Conturi	Proiectul de act normativ a fost avizat favorabil de Consiliul Legislativ, prin avizul nr. 591/2013.
6. Alte informații	Nu este cazul.

Secțiunea a 7-a Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ	
1. Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ	Nu este cazul.
2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice	Nu este cazul.
3. Alte informații	Au fost respectate dispozițiile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, cu completările ulterioare
Secțiunea a 8-a Măsuri de implementare	
1. Măsuri de punere în aplicare a proiectului de act normativ de către autoritățile administrației publice centrale și/sau locale-înființarea unor noi organisme sau extinderea competențelor instituțiilor existente	Nu este cazul.
2. Alte informații	Nu este cazul.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege anexat, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare, cu procedură de urgență prevăzută la art. 76 alin. (3) din Constituția României, republicată.

PRIM – MINISTRU

VICTOR – VIOREL FONIA